

Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova
Comisia pentru etică și disciplină

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax:
022226152 e_mail: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

RAPORTUL

Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova

Stimați Avocați și Avocate!

1. Primordial, notăm că potrivit **art. 44 din Legea cu privire la avocatură**, - Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților - **este unicul organ colegial în domeniul deontologiei profesiei**, în cadrul căruia sunt **11 membri** delegați și aleși din rândurile avocaților. Prin urmare, CED examinează:

- plângerile privind acțiunile avocaților și avocaților stagiați,
- analizează cazurile de încălcarea disciplinei și a normelor de etică profesională,
- intentează proceduri disciplinare în privința avocaților și avocaților stagiați,
- adoptă decizii în procedurile administrative/disciplinare.

2. Sarcinile Membrilor Comisiei pentru Etică și Disciplină nu se rezumă **doar** la emiterea Deciziei prin votare, or anterior emiterii -orice act administrativ parcurge **mai multe etape complexe**:

- verificarea prealabilă a petiției dacă corespunde cerințelor de conținut și procedură pentru a fi examinată;
- examinarea abținerilor de la examinare;
- verificarea competenței la examinare;
- notificarea avocatului vizat despre petiție;
- verificarea explicațiilor avocatului vizat;
- verificarea termenului de prescripție pentru intentarea procedurii disciplinare;
- întocmirea operațiunilor administrative ce țin de prelungirea termenului de examinare;
- întocmirea operațiunilor administrative de suspendarea procedurii;
- examinarea necesității atragerii terțelor persoane, martori;
- întocmirea notelor de atragere a terțelor persoane, martori;
- examinarea necesității interpelării informațiilor, documentelor, probelor;
- întocmirea notelor în vederea interpelării datelor respective;
- întocmirea notificărilor cu solicitarea informațiilor, înscrisurilor de la avocații vizați;
- comunicarea atât cu petiționarul, cât și avocatul vizat, alți participanți;
- întocmirea notelor cu soluția asupra cererilor participanților, părților procedurii;
- întocmirea notelor de intentarea procedurii disciplinare;
- întocmirea răspunsurilor către părți, participanți asupra demersurilor înaintate;
- întocmirea notelor cu privire la propunerea soluționării procedurii;
- examinarea colegială, dezbateri prin aplicarea procedurii de vot;
- întocmirea deciziei Comisiei asupra fiecărei petiții examinate;

- întocmirea referințelor asupra acțiunilor în judecată;
- participarea nemijlocită în examinarea dosarelor în instanța de judecată asupra deciziilor CED contestate;
- întocmirea cererilor de apel, cererilor de recurs în examinarea dosarelor în instanța de judecată asupra deciziilor CED contestate;
- întocmirea în formă scrisă a pledoariilor, expunerea asupra cererilor participanților în procesul de judecată în examinarea dosarelor în instanța de judecată asupra deciziilor CED contestate;
- alte acțiuni necesare în examinarea procedurilor administrative/disciplinare/în judecată;
- participarea în calitate de formatori ai Centrului de Instruire a Avocaților UARM la cursuri de formare profesională pe teme legate de deontologia profesiei de Avocat.

3. Potrivit **art. 51, 52 din aceeași Lege**, - Statul garantează independența Avocaților, care se supun doar Legii, Codului deontologic al avocatului și Statutului profesiei de avocat. Se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat și Statul asigură garanția dată fără careva intervenții nejustificate din partea autorităților sale și a publicului. Intervenția CED este prescrisă de Legiuitor și ține doar de latura deontologică a activității și comportamentului Avocaților.

4. Avocatura este **o profesie liberală, independentă, în care Avocații dețin** un statut privilegiat de „*profesionist liber în justiție*”, cărui îi revin sarcini și obligații explicite și implicite **de protecție a intereselor clienților, de promovare a supremației Legii și în general - de furnizarea serviciilor de interes public**, fără amestecul din partea Statutului, **cu respectarea obligațiilor profesionale, a sarcinilor, a scopului regulilor ideal-generale profesionale ce revin pe plan deontologic.**

5. Comisia pentru Etică și Disciplină pe parcursul **anului 2024**, prin întreaga activitate desfășurată și deciziile adoptate a fost organul deontologic, care a pus accent pe:

- **formarea conștiinței profesionale corecte,**
- apărarea adevărului fără a te sluji de el,**
- evitarea oricăror disonanțe dintre aspirațiile profesionale și realitatea concretă pe care o slujim,**
- evitarea (contribuirea la evitare) a erorilor care ar fi asupra alegațiilor petiționarilor ce țin de comportamentul avocaților,**
- oferirea motivației vocaționale și realizarea justiției prin valori juridice,**
- satisfacerea nevoilor de apreciere socială a profesiei,**
- favorizarea metadeschiderii profesionale,**
- contribuirea la progres socio-comunitar,**
- soluționarea transparentă a alegațiilor petiționarilor care aveau o tentă de „inadmisibilitate”, asupra pretinselor încălcări disciplinare/și cu tentă de răzbunare a oponentilor/și a reprezentanților OUP/judecători în privința avocaților „incomози”,**
- examinarea petițiilor ce țin de conflicte de obligații profesionale, contractuale,**
- comunicarea corectă deontologică a avocatului cu clientul, cu oponentul, cu reprezentantul oponentului, cu colegii de Breaslă și colegii din alte profesii juridice;**
- comunicarea corectă deontologică a avocatului în societate,**
- diligența avocatului în reprezentarea clientului,**

6. **Cu regret**, reieșind din petițiile examinate pe parcursul anului 2024, - constatăm că **generator al anumitui comportament deviant de la standardul deontologic profesional** al Avocaților - constituie acțiunile/inacțiunile judecătorilor, procurorilor, OUP, al oponentilor, al reprezentanților oponentilor și nu în ultimul rând- al clienților/beneficiarilor asistenței juridice.

În același timp, reieșind din conținutul petițiilor examinate în anul 2024, pentru evitarea pe viitor a unor petiții în care să fie vizați- **îndemnăm Avocații să țină cont de următoarele aspecte importante: să țină evidența registrelor de mandate, a copiilor certificate, a contractelor de asistență juridică în modul corespunzător; să fie diligenți și atenți care acte în copii certifică; în cazul rezilierii contractului de asistență juridică să anunțe instanța de judecată/OUP/clientul- astfel ca să acorde clientului un termen rezonabil cu posibilitatea să găsească/solicite asistența juridică de la un nou avocat.**

7. Anume la aceste capitole este necesar nu doar **de-a identifica lacunele comportamentale ale avocaților, dar și participarea activă a avocaților la Cursuri de instruire de formare profesională ce țin de domeniul deontologic. La acest capăt, ținem să atragem atenția că Comisia de fiecare dată a pus accent că nu este o „bătă,, pentru sancționarea avocaților, ci un „motor,, pentru excluderea încălcărilor avocaților în activitate și comportament.**

Totodată, Vă comunicăm că în prezent avocații și stagiarii avocați **sunt obligați să frecventeze cursuri de instruire** în domeniul profesional, **inclusiv al eticii și disciplinei în** număr de 16 ore per /1 an obligatoriu pentru avocați și 80 de ore per/1 an de instruire pentru avocații stagiari. (a se vedea **art. 54 (1) litera i) din Legea cu privire la avocatură, art. 18 din Statutul profesiei de avocat**

Instruirile continue ale avocaților, dar și autoinstruirile avocaților, precum și disciplina, dezvoltarea abilităților, respectul față de colegi, față de societate al fiecărui Avocat – **ar îmbunătăți, alături de activitatea Comisiei - a percepției Societății față de Avocați, ar ridica prestigiul profesiei.**

8. Menționăm că ședințele Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților sunt publice, în unele proceduri administrative- ședințele sunt închise, în dependență de circumstanțele fiecărui caz aparte. Dar, transparența decizională a CED este garantată prin prisma **art.67, 68 din Cod Administrativ nr. 116 al Republicii Moldova din 19-07-2018.**

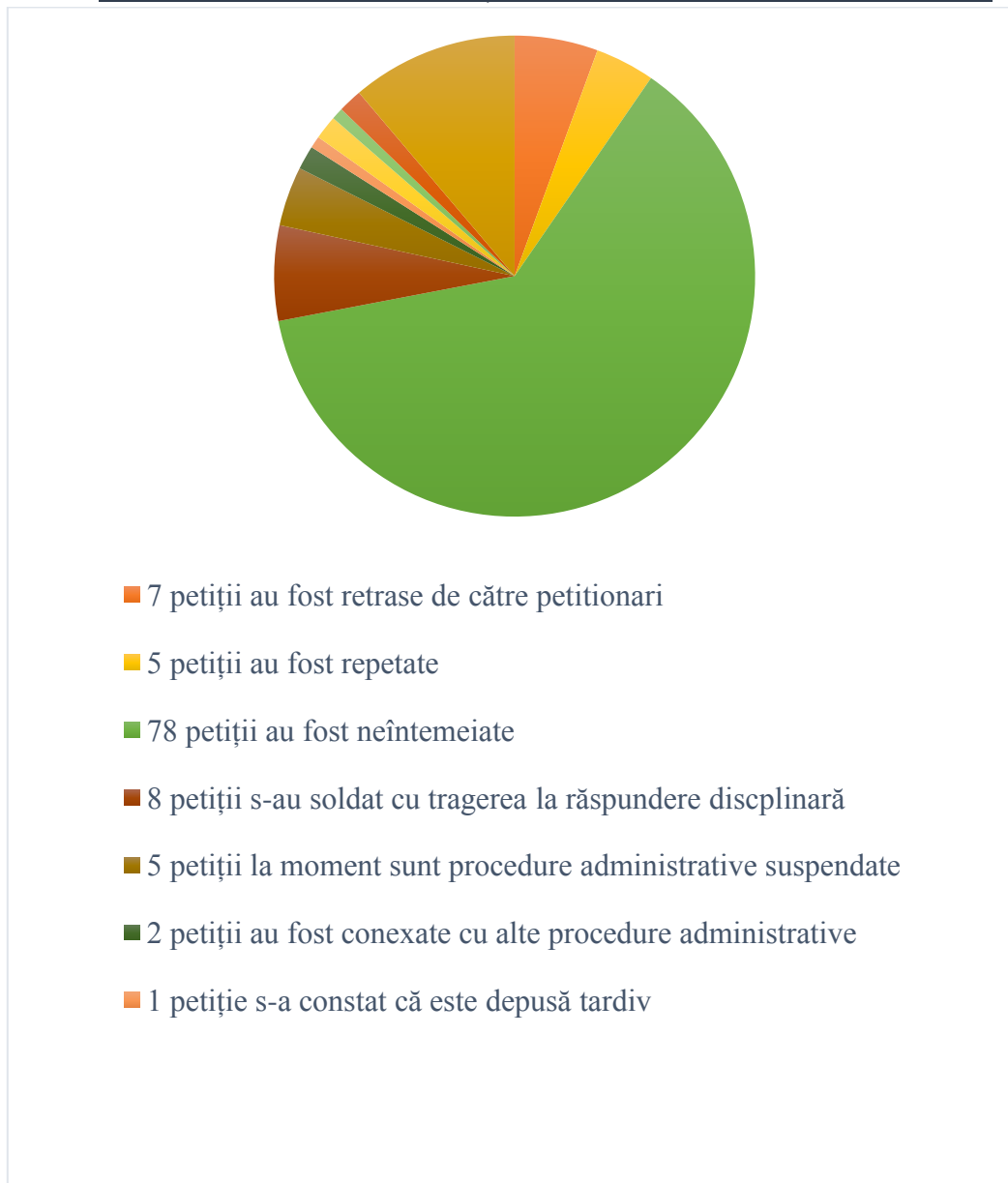
Subsidiar, CED **cooperează cu alte autorități publice**, aceasta, fiind ridicat la rang de **principiu** al procedurii administrative (**art.34 din Codul Administrativ**).

La fel, în **art.art.88,89 din Codul administrativ** se stabilesc **obligatia și dreptul de cooperare** a participanților procedurii administrative, inclusiv a avocaților. Codul deontologic al avocaților prescrie în Preambul **p.2 (9) obligatia cooperării avocaților cu Comisia pentru Etică și Disciplină** în cadrul procedurilor disciplinare.

La acest capăt, Vă raportează că unii avocați vizați în proceduri administrative încercă să evite comunicarea corectă cu Comisia prin manifestarea ignoranței la depunerea în termenul acordat a explicațiilor scrise, a probatoriului solicitat de Comisie, prezentarea la citare în ședința Comisiei.

9. În Comisie au parvenit pe parcursul perioadei **01.12.2023 - 04.11.2024- 126 petiții. În comparație cu anul 2023- Comisia a examinat 174 petiții.** Tendința accentuată de scăderea numărului petițiilor adresate la Comisie este una îmbucurătoare și remarcăm că avocații au un comportament deontologic corect per general.

Notăm că dintre cele 126 petiții parvenite pe parcursul anului 2024:

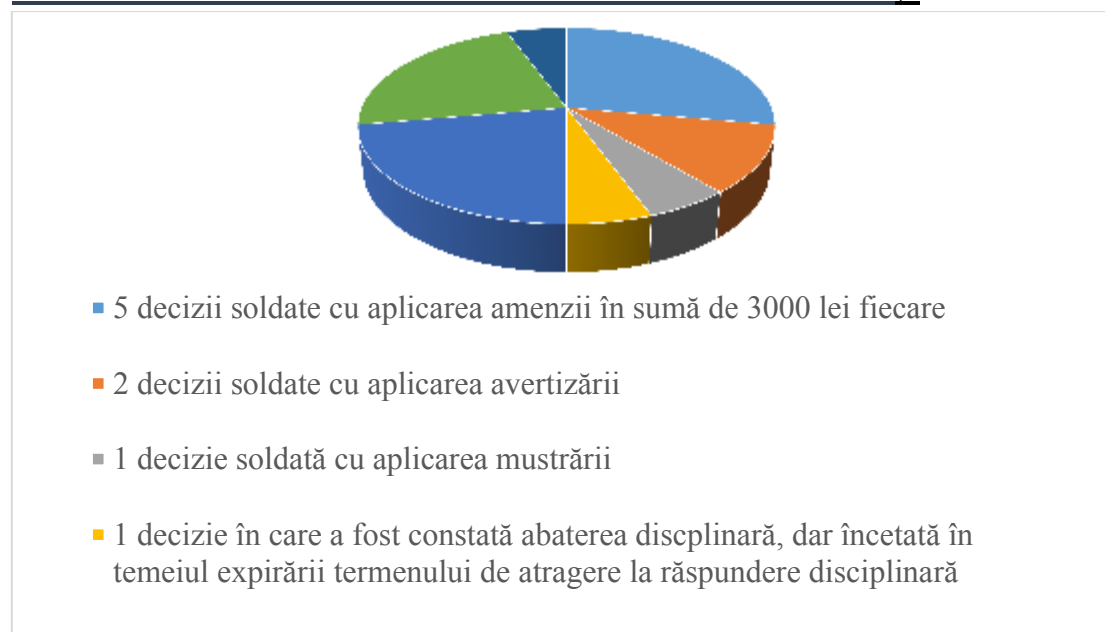
10. Dacă să ne referim la conținutul celor **78 petiții care au fost de către Comisie respinse ca neîntemeiate**: marea majoritate a acestora se referă la:

- **Alegații ale petiționarilor neprobate, care sunt declarative, în care vinovăția de comportament lipsit de deontologie a avocaților poate fi demonstrat doar prin anumite probe;**
- **Alegații ale petiționarilor cu solicitări care nu țin de competența Comisiei. De exemplu, rezilierea contractului de asistență juridică și restituirea banilor achitați pentru onorariu; obligarea avocaților de-a întocmi acte cu caracter juridic fără a ține cont de limita contractului de asistență juridică încheiat cu acel petiționar;**

- Alegații ale petiționarilor abuzive, cu tentă de răfuială împotriva avocaților „incomози,„. De exemplu, petiții care au conținut de pretenții care sunt obiectul unei acțiuni în instanța de judecată și nu țin de examinarea în cadrul procedurii administrative;
- Alegații ale petiționarilor asupra mărimii onorariului contractual, deși contractul de asistență juridică este semnat și negociat preventiv semnării cu petiționar;
- Alegații ale petiționarilor asupra nerespectării contractului de asistență juridică, perceperea onorariului (fie în numerar/fie prin transfer), deși există acte corespunzătoare care dovedesc încasarea onorariului semnate de client;
- alegații ale petiționarilor care sunt din profesii de judecător, procuror, ofițeri de urmărire penală- care se referă la comportamentul avocaților în cadrul ședințelor de judecată, în procese penale, deși judecătorii și procurorii au pârghii legale de sancționarea avocaților prin metode legale dacă au încălcat ordinea în ședință de judecată sau la vreo acțiune procesuală, etc.

11. Ce ține de 12 proceduri administrative, 14 proceduri disciplinare - suspendate de către Comisie la data de 04.11.2024: acestea au fost suspendate din numărul total al procedurilor administrative, din motivul că Comisia nu poate adopta o decizie la moment, fiind dependentă de soluționarea fie a unei plângeri penale/contravenționale, fie a unei cauze penale/contravenționale, civile, - în care este vizat ca parte avocatul, și în care conținutul alegațiilor petițiilor este în strânsă legătură cu procedura administrativă/disciplinară examinată.

12. Ce ține de procedurile disciplinare intentate și examinate prin soluții ale Comisiei- sunt în număr de 17 la data de 01-12.2023 – 04.11.2024, dintre care:

Raportând aceste cifre anului 2023, Comisia a examinat un număr similar- 17 proceduri disciplinare, dintre care au fost aplicate sancțiuni disciplinare sub forma: **-2 avertismente;**

-3 amenzi;

-2 muștrări;

-1 retragere a licenței.

Tendința chiar dacă este un număr similar al procedurilor disciplinare intentate în anul 2023 și 2024 – **totuși sancțiunile aplicate în anul 2024 sunt mai puține la număr și mai blânde.** Acest fapt denotă o doză nesemnificativă, dar stabilă de comportament mai corect din partea avocaților și o responsabilizare mai înaltă al avocaților- raportată anului 2023.

13. Toate deciziile Comisiei de sancționarea avocaților **sunt publicate** pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților și pot fi examinate de către avocați, avocați stagiați, societate și organele Statului. Remarcăm că examinarea petițiilor în care sunt vizați avocații, avocații stagiați- **este bazată pe spiritul legalității, echității, loialității față de Colegi.**

Dezbaterile în cadrul Comisiei sunt ținute cu **respectarea drepturilor părților și participanților, a respectului reciproc, egalității de tratament.**

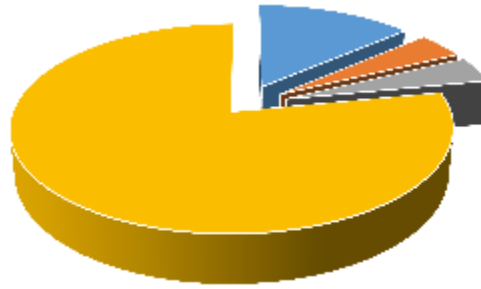
Comisia întotdeauna a avut independentă deplină la examinarea petițiilor parvenite, fără imixtiunea din exterior, și în mod obiectiv și imparțial a examinat fiecare petiție.

Sancționarea avocaților a avut loc pentru abateri și abateri grave disciplinare. La fiecare caz de sancționare a avocaților Comisia a recurs la aplicarea **principiului legalității, contradictorialității și egalității părților, precum și necesitatea respectării obligațiilor ce le revin avocaților în exercitarea profesiei.** Avocații au fost sancționați pentru nerespectarea obligației contractuale, nerespectarea obligațiilor legale.

Comisia la fiecare avocat sancționat disciplinar a aplicat **principiul individualizării sancțiunii disciplinare, a fost luat în considerație conlucrarea** cu Comisie pe toate dimensiunile legale, începând de la depunerea în termen a explicațiilor scrise, a participării la examinare în ședință, lipsa sancțiunilor disciplinare pe parcursul ultimului an calendaristic, recunoașterea integrală sau parțială a încălcării disciplinare comise, până la prejudiciile aduse prin încălcarea comisă.

14. În același context, Vă raportăm că Comisia prin intermediul membrilor săi, care fac parte din avocații din circumscripția Curții de Apel Chișinău- **8 membri-** asistă juridic în cadrul cauzelor de contencios administrativ în numele Uniunii Avocaților, care la 04.11.2024 sunt în număr de **69 dosare.**

Din acest număr de dosare în contencios administrativ, o mare parte sunt dosare intentate la cererile de chemare în judecată a petiționarilor din anii precedenți asupra Deciziilor Comisiei, dintre care în **anul 2024:**

- 10 dosare în judecată deja s-au soldat cu încheieri/hotărâri de respingerea acțiunii ca neîntemeiate sau inadmisibile și menținerea deciziilor Comisiei
- 1 dosar – s-a admis cererea de ridicarea excepției de neconstituționalitate, fără a fi soluționată cauza la moment, acțiunea este suspendată
- 1 dosar -a fost admisă acțiunea, cu anularea Deciziei Comisiei și obligarea examinării repetate
- restul sunt în examinarea instanțelor de judecată, la care în calitate de reprezentanți din partea Uniunii Avocaților sunt membrii CED. Contractele de asistență juridical încheiate între avocații-membrii Comisiei și Uniunea Avocaților sunt „pro-bono,,.

În această ordine de idei, menționăm că rata menținerii Deciziilor Comisiei de instanța de judecată este una foarte ridicată, ceea ce justifică scopul activității Comisiei pentru Etică și Disciplină.

15. În numele *membrilor Comisiei pentru Etică și Disciplină, Maeștri- Vitalie Tăbîrță, Ion Țurcanu, Mihail Gafton, Victor Dodon, Zinaida Lupașcu, Angela Munteanu, Victor Baran, Vladimir Cimpoș, Petru Loghinescu, Anatolie Barbacar și subsemnata Cristina Sultan* – Vă aducem sincere mulțumiri pentru încrederea acordată, colaborare și faptul că Vă bazați în activitatea dumneavoastră pe bună-credință, diligență, respectarea normelor de conduită – toate care ridică semnificativ prestigiul profesiei de Avocat.

16. Nu în ultimul rând, în numele colegilor din cadrul Comisiei, exprimăm grațitudine și mulțumiri în semn de apreciere a muncii zilnice complicate, a profesionalismului înalt, a dedicației și contribuției active în activitatea Comisiei – *secretarului Comisiei, Doamnei Victoria Devițaia.*

17. **Stimați Colegi Avocați și Avocate, în evaluarea celor expuse, solicităm aprobarea Raportului anual al Comisiei pentru Etică și Disciplină pentru anul 2024 și mizăm în continuare pe integritatea, corectitudinea deontologică, respectarea înaltului standart moral în activitate și în societate a fiecărui din Voi.**

„Nu poate exista etica profesională fără etica morală,, – Camelia Opreța

Cu înaltă considerație,

**Președintele Comisiei pentru etică și disciplină a
Uniunii Avocaților din Republica Moldova,
SULTAN Cristina**